

Romani CRISS

Centrul Romilor pentru Interventie Sociala si Studii

Str. Raspantiilor, nr. 11, Sector 2

Bucuresti – Romania

Tel: 004 021 / 310 70 60/70

Fax: 004 031 815 7623

E-mail: office@romanicriss.org

www.romanicriss.org

RAPORT ANUAL 2010

Cuprins

Despre Romani CRISS

Cateva cuvinte

“Romani CRISS in anul 2010”, Magda Matache, director executiv

Echipa

Consiliul director

Activitati de documentare, monitorizare si asistenta juridica – incalcare ale drepturilor fundamentale ale omului

Incalcarea dreptului la libera circulatie

Incalcarea accesului egal la educatie al copiilor romi

Incalcarea accesului egal al romilor la sanatate

Incalcarea accesului la locuire

Atingerea demnitatii umane a romilor

Activitati privind imbunatatirea accesului la educatie al copiilor romi

Interculturalitate

Ore de educatie remediala

Campanie de informare

Dezbateri

Centru comunitar pentru copii cu varste intre 0 si 3 ani si parintii acestora

Sustinerea tinerelor talente

Activitati privind accesul romilor la sanatate

Prima asociatie a mediatoarelor sanitare

Programul de mediere sanitara pentru romi multiplicat in Ucraina

Schimb de experienta intre mediatoarele sanitare din Romania si Bulgaria

Monitorizarea politicilor publice

Propuneri de revizuire a legii educatiei nationale

Propuneri pentru infiintarea unei Comisii anti-discriminare in cadrul Ministerului Educatiei

Formare si imputernicire a tinerilor romi

Monitori locali de drepturile omului

Membri ai comunitatii

Echipa Romani CRISS

Istorie si cultura

Romii isi rememoreaza istoria

Ziua internationala a romilor.... la Bucuresti si la New York

Ziua Dezrobirii romilor

Ziua internationala a drepturilor omului... alaturi de elevi, activisti si mediatoare sanitare

Portrete ale romilor

Evaluari

Evaluare a activitatii mediatoarelor sanitare

Impactul proiectului „Tinerii impotriva discriminarii”

Proiecte implementate si finantatori

Despre Romani CRISS

Cateva cuvinte

Romani CRISS - Centrul Romilor pentru Interventie Sociala si Studii este o organizatie neguvernamentala, infiintata la 4 aprilie 1993, a carei misiune este de a apara drepturile romilor din Romania. Romani CRISS ofera asistenta legala in cazurile de abuz, discriminare sau violenta si lucreaza pentru combaterea si prevenirea discriminarii rasiale impotriva romilor in toate domeniile vietii publice.

De la infiintarea sa, Romani CRISS a dezvoltat relatii pe termen lung cu comunitatile de romi si autoritati din intreaga tara, cu organizatii interguvernamentale, cu parteneri ai societatii civile din tara sau strainatate, precum si cu donatori, relatii sustinute printr-o comunicare stransa, transparenta institutionala si advocacy. Romani CRISS combina militantismul civic local cu influentarea si monitorizarea de programe de politici publice care se adreseaza romilor, din perspectiva drepturilor omului si a drepturilor minoritatilor.

Romani CRISS a devenit cunoscut si drept centru de cercetare care ofera informatii solide si documentatie privind situatia drepturilor omului pentru romii din Romania si alte tari din Europa centrala si de est, precum si studii de politici si legislatie pe probleme specifice. Recent, Romani CRISS a publicat mai multe cercetari si ghiduri de bune practici privind educatia, sanatatea si discriminarea in Europa.

La Summit-ul EU/US din Londra, in 18 Mai 1998, Romani CRISS a primit Premiul pentru Democratie si Societate Civila, premiu oferit de catre Uniunea Europeana si Statele Unite ale Americii.

In 2008, Romani CRISS a obtinut statutul Consiliul Economic si Social (ECOSOC) al ONU, fiind prima organizatie de romi din Romania si a cincea din tara care obtine statutul consultativ ECOSOC.

“Romani CRISS in anul 2010“, Magda Matache, director executiv

Este dificil sa descrii intr-un raport anual activitatea si obiective organizatie fara sa folosesti un limbaj tehnic, dar mai ales sa nu poti descrie ratiunile, cauzele care au condus la luarea unor decizii, fara sa faci o analiza a ceea ce se intampla, se gandeste in spatele acestor activitati.

Voi incerca sa punctez doar cateva puncte, care in opinia mea ar trebui adaugate la activitatile descrise in raport.

Periodic, un functie de marile evenimente legate de romi, Romani CRISS adauga la obiectivele si prioritatile organizatiei in obiectiv nou pentru o perioada de maxim 1-2 ani. Pentru 2010-2011 am facut mai clar interesul romani CRISs pentru promovarea dimensiunii culturale si identitare a romilor prin proiecte destinate comunitatilor cu romi sau elevilor si adolescentilor, obiectiv setat in contextul recensamantului populatiei planificat pentru 2011. Anul 2010 au avut prioritate activitatile interculturale, de promovare a identitatii etnice a romilor prin dialogul cu ceilalti membri ai comunitatilor si al prezentei unor persoane de etnie roma sau «prieteni» ai cauzei roma la intalniri cu comunitatile de romi si neromi, propunandu-ne ca anul urmator sa fie dedicat campaniilor focusate direct si deschis pe recensamant.

Astfel ca in 2010 am organizat 1377 de activitati interculturale in scoli si comunitati locale, am adus in scoli si comunitati 20 de persoane publice care sa promoveze mandria de a fi rom si sa impartaseasca cu copiii, adolescentii, comunitatea propriile lor istorii de viata.

Alaturi de acest obiectiv pe termen relativ scurt, Romani CRISS a urmarit dezvoltarea componentei de cercetare a organizatiei, prin realizarea unor studii pe doua domenii principale atat pentru RCRISS, cat si pentru romi, anume sanatate si educatie. Aceste studii au fost planificate si realizate in vederea oferirii unor informatii, unor indicatori privind scolarizarea si starea de sanatate a romilor.

Un capitol nou a inceput in activitatea de drepturile omului a organizatiei, prin creionarea unui parteneriat strategic cu Amnesty International.

Multumesc ***echipei Romani CRISS:***

Loredana Anghelescu, Simona Barbu, Nicoleta Bitu, Rita Bobin, Carmen Brici, Cristian Cazanescu, Cristina Chirita, Cornel Ciotea, Cezara David, Monica Fleican, Ionut Gagi, Roxana Gheorghe, Stefania Gurin, Gheorghe Gurin, Georgian Lunca, Florina Mihai, Oana Mihalache, Marian Mandache, Georgiana Neata, Cristinel Orezeanu, Raluca Petcut, George Petre, Cosmin Rad, Mariana Sandu, Roxana Sapasu, Oana Sipica, Tudorel Taba, Adrian Vasile, Ana Maria Vitan, Masiu Wamsiedel.

Si Consiliului director: Carmen Andrei, Iancu Gabor, Nicolae Gheorghe, Vasilica Ivan, Rudolf Moca, Simion Samir si Eniko Vincze

Activitati privind imbunatatirea accesului la educatie al copiilor romi

Interculturalitate

In 2010 au fost organizate activitati interculturale in 90 de scoli din 20 de judete: s-au desfasurat peste 700 de activitati, cu implicarea a 8000 de copii si parinti si 787 de cadre didactice si pentru care s-au cumparat 91.000 de rechizite si alte materiale necesare (ghiozdane, caiete, penare, blocuri de desen, stilouri, acuarele, etc). Activitatile au fost variate: ateliere de pictura, poezie, teatru, lectura, indemanare, ore de educatie interculturala, concursuri de gastronomie, serbari de Ziua Mamei, a Copilului, a Pamantului, vizionare de filme tematice, urmate de dezbateri, seara bunicilor, concursuri de eseuri cu teme care sa reflecte diversitatea, concursuri sportive sau clubul mamelor.

Dupa terminarea activitatilor din proiect, elevii si-au imbunatatit notele la invatatura

“Cine se afla in spatele meu” – jocul care le-a placut elevilor de la Scoala Generala din Tunari

In cadrul jocului “Cutia Comorilor”, copiii si-au folosit imaginatia si fantezia

Ore de educatie remediala

La nivel primar si gimnazial, s-au desfasurat ore de educatie remediala la limba romana si matematica, pentru grupe de elevi aflati in dificultate. In acest scop, s-au donat rechizitele necesare efectuarii activitatii.

La scoala Vasile Alecsandri din Baia Mare, judetul Maramures, 104 elevi din clasele I-VII au fost alesi sa beneficieze de programul „Scoala dupa scoala” care a constat in ore de educatie remediala la limba si literatura romana si matematica. Selectia participantilor a fost facuta pe criteriul dificultatilor elevilor in activitatile scolare dar si din prisma posibilitatilor materiale. Dupa sase luni de implementare, s-a inregistrat imbunatatirea rezultatelor scolare pentru 60% din elevii participanti, imbunatatirea frecventei scolare, progrese inregistrate de elevii identificati ca avand greutati in activitatile scolare, cel putin 60% din elevii participanti pot face fata cerintelor programei pe care o parcurg la clasa, iar elevii sunt mai comunicativi si isi exprima mai usor punctul de vedere.

Activitatea a fost implementata cu sprijinul Bancii Comerciale Romane.

Campanie de informare

Pe parcursul anului, s-au desfasurat campanii de constientizare a parintilor romi si neromi despre importanta educatiei, in 134 de comunitati si au avut loc 114 sesiuni de informare si consiliere in scoli despre importanta educatiei, inscriere la liceu si facultate si educatie interculturala. Campania s-a desfasurat si in comunitati traditionale, in care accesul fetelor rome la scoala este redus. In acest scop, s-au folosit 200.000 de materiale informative (afise, fluturasi, pliante, bannere).

Scopurile campaniei au vizat reducerea abandonului scolar, cresterea gradului de constientizare al parintilor in vederea prevenirii abandonului scolar, imbunatatirea cunostintelor cadrelor didactice cu privire la educatia interculturala si desegregare, intarirea relatiei de colaborare dintre scoala si comunitate, promovarea egalitatii de gen între fete si baieti si o implicare cat mai mare a adultilor in educatia copiilor lor.

Dezvoltarea stimei de sine a copiilor romi si prezentarea de modele rome si nerome

Am organizat dezbateri in scoli, alaturi de personalitati rome si nerome, din tara si din strainatate. Activitatea a avut ca scop prezentare de modele copiilor, de povesti de succes care transcend apartenenta etnica si care, in acelasi timp, motiveaza cresterea stimei de sine si mandria de a apartine etniei rome.

Personalitatile care s-au alaturat campaniei sunt: E.S. Mats Aberg (Ambasadorul Suediei la Bucuresti), Laszlo Andor (comisarul european pentru afaceri sociale), Dani Klein (solista formatiei Vaya con Dios), Rudolf Moca (actor rom la Teatrul din Targu Mures), Doinita Oancea (actrita roma), Luminita Cioaba (poeta si scriitoare roma), Dan Bordeianu (actor la Teatrul Nottara din Bucuresti), George Lacatus (jurnalist rom), Sorin Sandu (actor rom la teatrul Masca din Bucuresti), Nicoleta Bitu (expert egalitate de gen), Madalin Mandin (actor rom), Mariana Sandu (co-autor al primului manual scolar de istoria si traditiile romilor), Gabriel Stoica (inspector pe problemele romilor), Ana Raducanu (profesor de limba romani si istoria si traditiile romilor).

“Gelem, Gelem, imnul romilor, este unul dintre cele mai frumoase cantece pe care le-am auzit vreodata. De cand am ascultat prima oara aceasta melodie, m-am simtit aproape de romi. Este o melodie pe care am ascultat-o de nenumarate ori si care imi arata bogatia culturala a romilor”, a declarat Dani Klein, solista formatiei Vaya con Dios, le-a cantat elevilor de la Scoala Generala nr.13 din Bucuresti, Imnul international al romilor, in limba romani.

”Nu conteaza apartenenta etnica. Daca vrei sa reusesti, poti sa o faci! Sunt atatea exemple de oameni care au reusit si care sunt adevarate valori ale tarii ai caror cetateni suntem cu totii”, le-a explicat actorul Dan Bordeianu copiilor, dupa ce le-a povestit cum “Am fost chiar corijent la chimie. Am muncit ca sa imi pot plati meditatiile si sa trec clasa.”

În septembrie 2010, actrița romnie Doinita Oancea și Romani CRISS au fost gazda unui eveniment petrecut la biblioteca Carturești, din Capitală, prin care s-au strans cărți pentru biblioteca Școlii Generale nr. 125 din București. Doinita le-a citit copiilor prezenți la eveniment o poveste și le-a vorbit despre importanța cărților și a educației. *“O carte poate reprezenta un mijloc pentru un copil de a-și schimba viața, de a-și îndeplini visurile. Cu o carte, imposibilul poate deveni posibil. Atât de puțin pentru o realizare atât de mare! M-am alăturat acestei campanii pentru că eu cred cu tărie că toți copiii au dreptul la o șansă pentru o educație de calitate și că un mic ajutor, la început de drum, din partea noastră, a tuturor, va face diferență”,* a declarat actrița.

Tabara care vine la tine

Romani CRISS a organizat sub denumirea “Tabara prieteniei” 3 tabere pentru 66 de elevi romi și neromi, în localitățile Tusa (Zalău), Sfântu Gheorghe (Covasna) și Babadag (Tulcea), în interiorul comunității. Ideea acestui tip de tabără a luat naștere din experiența de peste 10 ani a organizației care arată că, de multe ori, copiii din comunități tradiționale nu participă la astfel de acțiuni. De aceea, am adus tabără la ei! Copiii au venit zilnic în tabără, iar seara s-au întors la casele lor, revenind a doua zi. Mai multe tipuri de activități s-au pregătit pentru ei: jocuri interculturale, de interrelaționare și cunoaștere reciprocă, ateliere de pictură, muzică și de povești, scenete, plantat de arbuști, vizionare de filme (la care au participat și părinții) și, bineînțeles, focul de tabără. Fiecare tabără a avut specificități și activități croite în funcție de participanți.

La tabără de la Tusa, au participat 22 de copii din viitoarele clase a V-a de la școlile Mal și Tusa din clasele care în anul școlar trecut au fost segregate (romi și romani). Pentru că elevii romi locuiesc la o distanță de 4-5 km de Tusa, au fost aduși zilnic în tabără cu mașinile organizației și ale ONG-ului local, Sanse Egale.

La Babadag au fost prezenți copiii de etnie română, turcă și romă. Una dintre activități a presupus prezentarea și reprezentarea unor povești din folclorul mai multor popoare. Copiii au fost foarte încantați să-și creeze costume din hârtie creponată și să se picteze reciproc. S-au simțit bine în pielea “actorilor” și au lucrat cu bucurie micile scenete. Această muncă de echipă i-a făcut să relaționeze și mai mult și să înțeleagă că succesul vine după un efort depus împreună care a avut rezultate imprevizibile. Întrebați ce își doresc pentru cartierul lor, au menționat iluminatul public, cosuri de gunoi pe ulițe, parc/loc de joacă pentru copii în comunitate ca să nu-i mai certe gardienii din parcurile orașului.

La Sfântu Gheorghe au fost elevi romi vorbitori de limba maghiară. La tabără a fost selectat și un copil care a abandonat școala anul trecut, dar care a promis că își va relua studiile dacă îl vom sprijini cu un ghiozdan echipat. Pentru a nu crea frustrări unui astfel de copil, aceasta a fost selectat și, pe parcursul zilelor de tabără, chiar a demonstrat că poate fi implicat și că își dorește să revină în colectivitate și la școală. La activitatea de pictură, cei mai mulți dintre ei au prezentat cartierul tot cu casute înconjurate de cai, porci sau câini, copaci și flori. Atilla însă, unul dintre participanți, a spus că dorința lui ar fi ca în acel cartier unde locuiesc numai romi să existe o stradă mare, o șosea, o stație de autobuz și un loc de joacă pentru copii cu un mare leagan în el în care să încapă mulți copii. Dorința lui Atilla a fost aplaudată de toți copiii și mulți au fost de acord cu el, spunând că ei nici nu îndrăznesc să se gândească că în cartierul lor ar fi posibil așa ceva, însă Atilla a fost într-o zi în oraș și acolo a văzut lucruri diferite.

Activitățile au fost extrem de utile copiilor și părinților și un exemplu bun de urmat pentru cadrele didactice care le pot replica la nivel de școală, începând, în primul rând, prin implicarea în astfel de activități a copiilor care nu sunt întotdeauna cei atrași în activități. De asemenea, părinții percep altfel importanța educației și a interrelaționării când observă rezultatele activităților interculturale.

Toți participanții, precum și alți copii din comunitate cu situație materială precară, au primit ghiozdane echipate cu materiale școlare, spre bucuria și încântarea părinților prezenți care își pot trimite copiii la școală.

Copiii au plantat in gradina scolii arbusti de tuia si diverse flori. Ei au promis ca le vor ingriji de-a lungul celor 4 ani cat vor fi elevii scolii Tusa.

Centrul de educatie timpurie pentru copii cu varste intre 0 si 6 ani si parintii acestora

In 2010, Romani CRISS a demarat proiectul "Start bun" - care are se adreseaza pre-scolarilor, sprijinindu-i sa participe la programe de educatiei timpurie si la servicii de ingrijire in 16 locatii din patru tari (Ungaria, Macedonia, Romania si Slovacia).

In urma unei cercetari in teren, in Romania s-au pus bazele centrului comunitar „Gradinita tuturor copiilor,, din localitatea Mofleni, judetul Craiova, unde 48 de copii cu varsta intre 0-6 ani si 37 de copii cu varsta intre 7-12 ani beneficiaza de activitati pentru cresterea accesului la servicii de educatie timpurie de calitate si imbunatatirea rezultatelor dezvoltarii timpurii pentru a fi pregatiti pentru scoala si, ulterior, pentru oportunitati in viata.

Personalul angajat in centru, reprezentanti ai autoritatilor locale si mame din comunitate (un total de 26 de persoane) au participat la un curs de formare organizat in parteneriat cu ISSA (International Step by Step Asociacion) in cadrul caruia s-au sustinut sesiuni privind rolul educatiei timpurii, al dialogului intercultural si al justitiei sociale in dezvoltarea copiilor. Participantii au dezbatut principiile educatiei de calitate, punand accent pe dezvoltarea copilului de la nastere pana la 3 ani, tipuri de activitati in serviciile pentru copii mici, amenajarea spatiului de invatare, repere de dezvoltare si invatare de la nastere la 6/7ani. In paralel, echipa de proiect si ONG-ul local TRUST au oferit familiilor rome sprijin privind procedurile de inscriere la gradinita (completarea documentelor necesare, acordarea de sprijin material copiilor inscrisi).

Mai multe informatii la <http://www.romanicriss.org/prez%20proiect%20good%20start.pdf>.

Sustinerea tinerelor talente

Romani CRISS a continuat proiectul de implicare sociala derulat de BCR in parteneriat cu organizatia si Salvati Copiii, TVR si Radio Romania. Alaturi de cei 17 tineri din 2009, in 2010 au fost selectati alti 10 copii, adevarati virtuozii ai vocii si ai unor instrumente diverse. Ei beneficiaza de plata unor ore de canto cu un profesor specializat, asistenta sociala si educationala, inscriere si participare la concursuri si festivaluri si inregistrare de CDuri. Colaborarea dintre Romani Criss si BCR este un model de implicare sociala dar si un exemplu al modului in care politicile de CSR ale marilor corporatii vin in intampinarea politicilor publice concepute de organizatiile neguvernamentale.

Activitati privind accesul romilor la sanatate

Prima asociatie a mediatoarelor sanitare

Romani CRISS a sprijinit infiintarea primei asociatii a mediatoarelor sanitare din Romania "Zurale Romnia" ("Femei puternice") care are ca scop imputernicirea femeii rome in viata publica si culturala si imbunatatirea situatiei socio-sanitare in comunitatile de romi.

Asociatia Mediatoarelor Sanitare "Zurale Romnia" este un factor important pentru comunitatile de romi prin cele 3 componente in care isi propune sa activeze: componenta sanitara, sociala si de drepturile omului. In primii ani de existenta ai asociatiei, aceasta va beneficia de sprijinul Romani CRISS pentru a se dezvolta institutional si pentru asigurarea continuitatii initiativei. De asemenea va fi sustinuta financiar pentru a reusi sa se organizeze, sa inscrie cat mai multi membrii/membre si sa aiba activitati proprii, cu scopul de a-si atinge obiectivul principal, acela de a apara drepturile femeilor rome care activeaza ca mediatoare sanitare in Romania.

Printre rezultatele obtinute in urma intalnirii de constituire se remarca: reunirea unui numar reprezentativ de mediatoare sanitare din judetele Romaniei (142 de persoane), adoptarea unei forme de organizare pentru mediatoarele sanitare, agreata de 124 din cele 142 de participante prezente – *asociatia*, inregistrarea si infiintarea noii asociatii, redactarea unei declaratii comune a mediatoarelor sanitare.

Imagini de la intalnirea de constituire a Asociatiei "Zurale Romnia"

Programul de mediere sanitara pentru romi multiplicat in Ucraina

Organizatia Fond Chirikli din Ucraina a facut un parteneriat cu organizatia Romani CRISS cu scopul transferarii cunostintelor si a experientei in domeniul medierii sanitare, al multiplicarii programului initiat in Romania de CRISS in 1997 si in alte tari cu populatie numeroasa de etnici romi. O prima activitate a constat in formarea si certificarea cunostintelor unui numar de 16 persoane propuse sa lucreze ca mediatori sanitari in 8 regiuni din Ucraina, urmat de un schimb de experienta intre mediatoarele sanitare din Romania si cele nou formate din Ucraina. Aceasta activitate a presupus vizitarea comunitatii unde activeaza mediatoarea sanitara si organizarea de discutii cu beneficiarii si cu partenerii de lucru de la autoritatile locale si un curs de formare cu participantii din Ucraina pe durata a 5 zile.

A doua vizita pentru realizarea schimbului de experienta a fost organizata in Simferopol, Ukraine pentru participarea la workshop-ul pe mediere sanitara din cadrul proiectului „Exchange of the best practices in the field of improvement of access to medical services for the Roma population”. O delegatie a mediatoarelor sanitare din Romania a participat la aceasta activitate in perioada 25-29 iulie 2010.

Schimb de experienta intre mediatoarele sanitare din Romania si Bulgaria

In octombrie, Romani CRISS, Ambasada Frantei la Bucuresti prin Serviciul de Cooperare si Actiune Culturala si Medecins du Monde, Bulgaria au pus bazele unei colaborari in cadrul programului de mediere sanitara si au realizat o prima activitate de schimb de experienta intre mediatoarele sanitare din Bulgaria si Romania.

Pornind de la dorinta de a cunoaste cat mai multe despre comunitatile de romi si despre activitatea unei mediatoare sanitare din Romania, delegatia din Bulgaria a mers in vizita in judetul Ialomita,

unde s-au intalnit cu mediatoarele din localitatile Fetesti si Tandarei (cartierul Strachina. Intalnirile de lucru au avut loc la cabinetele medicilor de familie cu care colaboreaza mediatoarele, bineinteles cu participarea medicilor, a asistentelor medicale comunitare si a reprezentantilor comunitatilor de romi. In special au participat femeii, mame din comunitate care au putut impartasi din experienta lor si care au aratat cum le-a ajutat existenta mediatoarei sanitare in ingrijirea lor si a familiilor lor.

Tot in cadrul activitatii de schimb de experienta au fost organizate discutii cu reprezentanti ai autoritatilor din domeniu. Astfel, sub gazduirea Directiei de Sanatate Publica (DSP) Ialomita a avut loc o intalnire cu directorul directiei si cu coordonatoarea programului de asistenta medicala comunitara unde s-a prezentat delegatiei programul de mediere sanitara in judetul Ialomita, inca de la inceputul lui si a vorbit despre modul de lucru al DSP-ului cu mediatoarele sanitare de-a lungul timpului, programele si campaniile organizate impreuna in localitati.

In ultima zi in Romania toate echipa s-a reunit la sediul Romani CRISS pentru intalnirea cu echipa departamentului „Acces la sanatate” din cadrul organizatiei. Au avut loc discutii despre program si despre posibilitatea continuarii colaborarii intre cele doua organizatii si Ambasada Frantei.

Evaluare a activitatii mediatoarelor sanitare

In calitate de centru de evaluare a competentelor profesionale pentru ocupatia mediator sanitar autorizat de catre CNFPA – Consiliul National de Formare Profesionala a Adultilor, Romani CRISS, prin evaluatorii de competente profesionale pentru ocupatia *mediator sanitar* certificati, a realizat in 2010 un numar de 76 de evaluari pentru mediatoarele sanitare din judetele Bistrita, Cluj, Olt, Mehedinti, Dolj. Astfel, de la infiintarea centrului din 2008, s-au evaluat, in total, competente profesionale pentru 192 de mediatoare sanitare rome.

Pentru obtinerea certificatului de competente profesionale mediatoarele care au optat pentru evaluare au trecut prin probele obligatorii, incluzand o vizita a evaluatorului in comunitatea pe care aceasta o deserveste. In urma probelor, a vizitei in teren si a dovezilor colectate pentru fiecare dosar de evaluare, mediatoarele evaluate au primit un certificat de competenta recunoscut de CNFPA si totodata, evaluatorii au transmis recomandari pentru imbunatatirea activitatii acolo unde era cazul.

Monitorizarea politicilor publice

Propuneri de revizuire a legii educatiei nationale

Romani CRISS a contribuit la elaborarea comentariilor privind legea educatiei, supusa dezbaterii publice, in 2010. Recomandarile au vizat includerea de reglementari in lege care sa fie benefice deopotriva tuturor cetatenilor, respectiv diversitate culturala si dialog intercultural, principiul egalitatii de tratament si nediscriminare, inclusiv desegregare si actiune afirmativa, promovarea egalitatii de gen prin curriculum, educatie scolara bilingva pentru elevii apartinand minoritatilor nationale, limba materna in curriculum si evaluarea scolara, personalul didactic auxiliar: asistentul educational si mediatorul scolar, conditionarea sau neconditionarea acordarii alocatiei pentru copii de participarea la educatie, educatia pentru persoane cu cerinte educationale speciale, promovarea educatiei diferite in invatamantul de masa, educatia timpurie, parentalitatea – educatie sau sanctiune. Alte propuneri s-au referit la introducerea informatiilor despre istoria si cultura minoritatilor in curricula scolara obligatorie pentru invatamantul preuniversitar si universitar si formarea initiala si continua a cadrelor didactice in domeniul diversitatii, a dialogului intercultural si non-discriminarii.

Un aspect extrem de important pentru Romani CRISS a fost propunerea de a include in lege fara elementele de combatere a segregarii in educatie a copiilor romi si respingerea ferma a oricaror forme de manifestare a discriminarii in societate, fara de care un spatiu scolar prietenos pentru beneficiar si cultivator de respect pentru diversitatea culturala existenta in societatea romaneasca este imposibil de realizat.

Propunerea de revizuire a proiectului legii educatiei nationale a fost depusa de grupul de experti din cadrul Reprezentantei UNICEF Romania si din organizatii neguvernamentale reunite in Alianta Civica a Romilor din Romania Reprezentanta din care Romani CRISS face parte.

Propunere pentru infiintarea unei Comisii anti-discriminare la nivelul Ministerului Educatiei

Romani CRISS a transmis o recomandare de politica generala prin care a propus infiintarea in cadrul Ministerului Educatiei a unei Comisii Ministeriale pentru Romi. Atributiile acestei comisii pot include organizarea, coordonarea si monitorizarea implementarii strategiei Ministerului Educatiei, Cercetarii, Tineretului si Sportului in domeniul imbunatatirii calitatii educatiei pentru romi, precum si analiza situatiilor de discriminare pe criterii etnice in scoli, situatii de segregare scolara semnalate in mod oficial, in vederea asigurarii functionarii principiului nediscriminarii in sistemul educational din Romania.

De mentionat este ca, in iunie 2009, in baza unei propuneri similare adresate MECTS, am realizat si un proces transparent si public de selectie a organizatiilor romilor care urmau sa faca parte din aceasta comisie, insa demersul nu a fost finalizat de Minister.

Monitorizarea respectarii Conventiei pentru Eliminarea tuturor formelor de discriminare rasiala de catre Romania din perspectiva romilor

Romani CRISS, cu reseaua sa de monitori locali de drepturile omului si Alianta Civica a Romilor din Romania au depus un Raport Alternativ pentru cea de-a 77-a sesiune a Comitetului pentru Eliminarea Discriminarii Rasiale din cadrul OHCHR, unde s-a discutat situatia respectarii prevederilor Conventiei de catre Romania.

Raportul a inclus informatii despre situatia implementarii cadrului legal, de politici si institutional pentru combaterea discriminarii in Romania, o analiza a activitatii si statutului mecanismelor institutionale disponibile in acest domeniu, precum si a Strategiei Nationale pentru Romi a carui implementare este coordonata de Agentia Nationala pentru Romi. Desi se depun eforturi, drepturile omului raman un punct critic pentru Romania. Raportul a prezentat o serie de cazuri documentate

de Romani CRISS si reseaua sa de monitori care arata, si in acest an, o tipologie in ce priveste discriminarea romilor in domeniul accesului la educatie, sanatate si locuire, precum si numeroase cazuri de extremism sau discurs public rasist la adresa romilor.

Recomandarile celor doua organizatii se refera strict la articolele 1, 2, 3 si 5 ale Conventiei pentru Eliminarea tuturor formelor de discriminare rasiala. Raportul este disponibil la

Mediatorul sanitar – exemplu de buna practica la nivel european

Raportul „Imbunatatirea instrumentelor pentru incluziune sociala si nediscriminare a romilor din Uniunea Europeana” realizat de Roma Education Fund si European Roma Rights Center prezinta proiectul de mediere sanitara al Romani CRISS ca exemplu de buna practica in procesul de incluziune a romilor. Elementele de succes ale programului care il disting in paleta proiectelor la nivel national si european sunt: din program neguvernamental a devenit politica publica, implicarea romilor in facilitarea accesului comunitatilor de romi la sanatate, cresterea competentelor profesionale si angajare a romilor, program ale carui activitati sunt create, implementate si monitorizate de organizatie de romi.

Romani CRISS contribuie la elaborarea Recomandarii nr.13 de Politica Generala a ECRI – Comisia European impotriva Rasismului si Intolerantei privind combaterea discriminarii impotriva romilor.

ECRI a stabilit un grup de lucru care sa pregateasca draftul Recomandarii si a consultat ONG-uri cu experienta in domeniu, iar Romani CRISS a fost invitat sa transmita un document in acest sens.

Una dintre recomandarile Romani CRISS a fost de a dezvolta si implementa planuri comprehensive care sa ajute la crearea unei elite a romilor si care sa imputerniceasca persoanele si comunitatile de romi. In domeniul accesului la locuire, Romani CRISS a propus includerea unor articole prin care sa se interzica evacuarea forzata pe timp de iarna sau fara a se asigura o locuinta alternativa, cat si asigurarea ca legislatia nationala este adaptata cultural in ce priveste locuirea, astfel incat sa nu fie incalcata din cauze ce tin de planificare urbana. De asemenea, a transmis recomandari detaliate in domeniul combaterii abuzului politiei si al migratiei.

Raport privind actiuni de monitorizare si de promovare a drepturilor omului in Romania

In 2010, Romani CRISS a elaborat o editie revizuita a raportului "Drepturile omului in practica, de la discriminarea romilor la abuz al responsabililor cu aplicarea legii (2008-2009)", care prezinta o monitorizare a exercitarii dreptului la educatie si segregarea copiilor romi, a obstacolelor in accesul romilor la bunuri si servicii publice, limitele libertatii de exprimare si atingerea demnitatii persoanelor apartinand minoritatii rome, dar si respectarea drepturilor omului in relatia cu autoritatile responsabile de aplicarea legii si administrarea justitiei. Cateva dintre concluziile raportului arata ca, in ciuda deschiderii autoritatilor de a adopta o legislatie impotriva segregarii scolare, aceasta nu se aplica in 63% dintr-un total de 77 de scoli monitorizate, nu este cunoscuta si este deficitar transpusa in practica. De asemenea, limitele libertatii de exprimare se depasesc atunci cand este vorba de romi, atat in mass media, cat si din partea politicianilor.

In acest context, raportul include elemente de recomandare pentru Ministerul Educatiei, Ministerul Administratiei si Internelor, Ministerul Public, Institutul National al Magistraturii, Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii.

Informatia a fost disponibila si datorita activitatilor retelei de monitori locali de drepturile omului.

<http://www.romanicriss.org/PDF/Raport%202008-2009%20rom.pdf>

Activitatea Romani CRISS in rapoartele internationale de profil

Raportul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii privind situatia drepturilor omului in Romania mentioneaza Romani CRISS de 13 ori, cu referire la situatiile de incalcare a drepturilor omului sesizate si documentate de CRISS, precum disfunctionalitatile si politizarea Consiliului

National pentru Combaterea Discriminării, cazuri de segregare școlară, limitarea accesului la servicii de sănătate,

Raportul include și informații despre acțiunile Romani CRISS pentru combaterea propunerilor legislative de schimbare a termenului de «rom» în cel de «tigan» prin litigare, dar și proteste publice, precum și cercetarea în domeniul accesului la sănătate sau proiectul demarat în 100 de școli pentru îmbunătățirea calității educației pentru copiii romi.

Raportul Amnesty International privind situația drepturilor omului în România din 2010 menționează Romani CRISS cu referire la intervenția în cazul de evacuare forțată și rasism de mediu de la Miercurea Ciuc și conflictul interetnic soldat cu alungarea familiilor de romi din satul Sanmartin.

Activitati de documentare, monitorizare si asistenta juridica – incalcari ale drepturilor fundamentale

Incalcarea accesului egal la educatie al copiilor romi

Romani CRISS a continuat, in 2010, actiunile de litigare in cazuri de ingradire a accesului la educatie, incluzand 5 cazuri de segregare scolara a copiilor romi, documentate anterior.

In data de 1 septembrie 2010, Consiliul Director al Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii a emis Hotararea nr. 206, prin care constat ca faptele prezentate de Romani CRISS in cazul gradinitei din localitatea Magheru, judetul Mehedinti, reprezinta discriminare si dispune sanctionarea cu advertisement a educatoarei gradinitei. Doi copii gemeni de etnie roma din localitatea Magheru, au fost inscrisi la gradinita dupa 4 ani de incercari esuate ale tatalui acestora. Educatoarea gradinitei din localitate s-a opus in fiecare an inscrierii la gradinita a celor doi copii, invocand initial motive legate de varsta frageda a copiilor. In 2008, educatoarea a explicat rudelor celor doi copii faptul ca acestia au nevoie de o gradinita speciala, nu de una cu program normal, spunand despre copii ca sunt “narozi” si “handicapati”. Bunica gemenilor a fost imbrancita si jignita de catre educatoare, aceasta adresandu-i-se cu apelativul “Tiganco”.

Incalcarea accesului egal al romilor la sanatate

Avand in vedere rolul sau de initiator al programului de mediere sanitara si sustinerea acestuia pe o perioada de peste 12 ani, Romani CRISS si reseaua sa de centre regionale au fost sesizate de o parte dintre mediatoarele in legatura cu aplicarea intr-un mod defectuos a prevederilor legale privind transferul la primarii sau chiar refuzul unor primarii de a prelua mediatorii sanitari in subordinea acestora, conform HG 162/2008 emisa de Ministerul Sanatatii. Romani CRISS a monitorizat activ procesul de descentralizare, inregistrand peste **90 de nereguli in procesul de descentralizare**, cu mentiunea ca au fost cazuri de migratie si demisie a mediatoarelor sanitare care nu au putut fi inregistrate. Tipologia cazurilor se incadreaza la concedieri abuzive dupa semnarea protocolului cu Directia de Sanatate Publica, nerespectarea fisei postului mediatorului sanitar de catre angajatori, incadrarea pe alte functii in cadrul primariei a mediatorului sanitar si diminuarea salariilor.

Romani CRISS a continuat sa asiste mediatoarele sanitare carora li s-a refuzat angajarea de catre primarii, in urma transferarii lor din cadrul Directiilor de Sanatate Publica in subordinea autoritatii locale. Sustinerea s-a concretizat prin adrese si plangeri la primarii, consilii locale, prefecturi, DSP-uri, Ministerul Sanatatii, precum si plangeri in instanta si la Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii si contractarea de avocati la nivel local pentru reprezentarea mediatoarelor in instanta, in cazurile de concedieri abuzive.

Din numarul de 90 de cazuri semnalate catre Romani CRISS, 9 mediatoare si-au dat demisia, 2 au intrat in somaj si 4 in concediu de crestere a copilului. Cazurile rezolvate de catre Romani CRISS si Centrele Regionale de Monitorizare si Sustinere a mediatorilor sanitari au fost in numar de 18.

B.E si D.P – caz de concediere abuziva; Romani CRISS a asistat mediatoarele sanitare si asistenta medicala comunitara sa inainteze caz in instanta impotriva Primariei.

P.M. – caz de concediere abuziva. Mediatoarea sanitara a lucrat in aceasta calitate din 2007 pana in 2010, cand i s-a desfacut contractul de munca. Cazul a fost inaintat in instanta la nivel local.

A.B. - caz de diminuare a salariului, refuz verbal de prelungire a contractului de munca pentru anul care urma si nerespectarea fisei postului. Romani CRISS a efectuat o vizita de monitorizare, a asistat mediatoarea sa depuna o cerere de prelungire a contractului pentru anul viitor si a evaluat activitatea mediatoarei, care a primit un certificat de competente profesionale pentru ocupatia de

mediator, autorizat de CNFPA. In urma atasarii acestui certificat la portofoliul mediatorii sanitare si adresei trimisa de catre Romani CRISS, contractul individual de munca al mediatorii sanitare este semnat pentru perioada nedeterminata.

C.E – caz de refuz de preluare a mediatorilor sanitari. In urma descentralizarii sistemului de mediere sanitara, Primaria Tulcea a refuzat initial semnarea protocolului cu Directia de Sanatate Publica si preluarea mediatorilor sanitare. Romani CRISS a trimis o serie de adrese Primariei solicitand informatii, in baza legii 544/2001 privind liberul acces la informatii de interes public si informand despre legislatia in vigoare in domeniu. Urmare a acestor adrese, Primaria a semnat protocolul si a prelungit contractele de munca ale mediatorilor sanitare.

Incalcarea accesului la locuire

In 2010, Romani CRISS a continuat documentarea cazurilor de incalcare a dreptului la locuire si a atras atentia autoritatilor si organizatiilor internationale asupra tipologiilor de incalcare a dreptului la locuire al romilor din Romania: evacuari fortate, evacuari efectuate fara respectarea procedurilor legale si a standardelor internationale, segregare rezidentiala, rasism de mediu. Au fost documentate 7 cazuri.

Lipsa de protectie a dreptului la locuire si impactul asupra romilor, precum si lipsa standardelor internationale cu privire la protectia dreptului la locuire din legislatia romana au fost semnalate Ministerului Locuirii, precum si organizatiilor internationale – Comitetului ONU pentru Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare, Comitetului European impotriva Rasismului si Intolerantei.

Interventia Romani CRISS impiedica demolarea caselor romilor

Douazeci si patru (24) de romi rudari, din localitatea Merisani, zona Malu Vinat, judetul Arges, au fost somati de Primarie sa-si demoleze casele si sa evacueze ternurile pe care au construit fara autorizatie. Terenul pe care erau asezate casele romilor este proprietatea publica a Primariei – izlazul satului. Locuintele au fost construite in perioada 1996-2006. Primaria a sesizat Ministerul Dezvoltarii si Inspectoratul General in Constructii cu privire la aceste imobile si a solicitat fonduri pentru constructia de locuinte sociale – in baza prevederilor HG privind locuintele ANL pentru romi. Cererea a fost refuzata, iar intr-una dintre adrese s-a raspus ca trebuie sa fie aplicata legea atunci cand exista constructii fara autorizatie. Pentru acest motiv, Primaria a trimis somatii tuturor romilor aflati pe proprietatea publica a Primariei. Romani CRISS a sprijinit romii din zona Malu Vinat in procesul de contestare a somatiilor Primariei privind demolarea si evacuarea. Pe langa aspectele procedurale contestate, contestatia s-a intemeiat, printre altele, pe faptul ca masura emiterii somatiei de demolare si evacuare a terenului nu a fost dublata de nicio masura de protectie cu privire la asigurarea dreptului la locuire. Locuintele nu au mai fost demolate, in prezent fiind cautate solutii pentru legalizarea asezarilor familiilor de romi.

Atingerea demnitatii umane a romilor

Romani CRISS a sesizat Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii cu privire la atmosfera degradanta si umilitoare creata prin publicarea unor articole discriminatorii la adresa romilor, in mai multe ziare nationale si locale. O alta directie continuata de Romani CRISS in 2010, in ceea ce priveste atingerea demnitatii umane a romilor, a fost urmarirea discursului public al politicianilor romani, cu privire la romi, si reclamarea discursurilor discriminatorii ale acestora. S-au documentat 8 cazuri si s-a intervenit in 6 dintre acestea.

Romani CRISS il reclama pe presedintele Romaniei la Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii

In data de 3 noiembrie 2010, in cursul unei vizite oficiale in Slovenia, domnul Presedinte Traian Basescu a facut referire la romii nomazi, prezentandu-i drept dificil de integrat, nedoritori de

munca si in mod traditional infractori. Mai exact, Presedintele a declarat ca "mai avem o problema care trebuie spusă si care face dificilă integrarea romilor nomazi - foarte putini vor sa munceasca. Multi dintre ei, in mod traditional, traiesc din ce fura. Daca nu vom recunoaste cinstii si problemele pe care le are etnia insasi si problemele pe care le avem noi in a cunoaste etnia, nu vom gasi solutia problemei ... Eu am fost primar si am oferit locuri de munca romilor care se asezaseră la marginea Bucurestiului. Nu le-a placut si au plecat in alta parte. Sigur, era munca in conformitate cu pregătirea lor - la salubritate". Declaratiile au avut caracter public, avand in vedere faptul ca au fost facute reprezentantilor presei si au fost ulterior preluate atat de presa din Romania cat si de cea internationala.

Romani CRISS a inaintat o plangere in fata Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii, cu privire la actul de discriminare comis de domnul Traian Basescu.

Declaratiile ministrului de externe privind romii ajung in fata Curtii de Apel

*Organizatiile Romani CRISS, ACCEPT, Alianta Civica a Romilor din Romania, Apador CH, Centrul Filia, Centrul Euroregional pentru Initiative Publice, Centrul de Resurse Juridice, Liga Pro Europa, au formulat o plangere in fata Consiliului National pentru Combaterea Discriminarii, pentru declaratiile publice ale ministrului de externe. In data de 11 februarie 2010, pe site-ul Ministerului Afacerilor Externe a fost publicata o declaratie de presa a ministrului Afacerilor Externe, Teodor Baconsi, cu privire la intrevaderea cu secretarul de stat francez pentru afaceri europene, Pierre Lellouche. In continutul declaratiei de presa, se regaseste referirea expresa cu privire la cetateni romani de etnie roma, dl Teodor Baconsi mentionand ca "**Avem niste probleme fiziologice, naturale, de infractionalitate in sanul unora dintre comunitatile romanesti, in special in randul comunitatilor cetatenilor romani de etnie roma.**"*

In februarie, Romani CRISS a participat alaturi de alte organizatii de romi la un protest impotriva declaratiilor ministrului de externe, organizat in fata Guvernului Romaniei.

Romani CRISS protesteaza impotriva initiativei legislative privind schimbarea denumirii de rom in cea de tigan

In data de 30 noiembrie, Romani CRISS alaturi de Centrul pentru Educatie si Dezvoltare Sociala, Alianta Civica a Romilor din Romania, Centrul Romilor pentru Politici de Sanatate, Asociatia pentru Dezvoltare si Incluziune Sociala si Asociatia Culturala Amphitheatrum au organizat marsul de protest "Me sem rom" dorind sa semnaleze ca initiative parlamentareului Silviu Prigoana de a schimba denumirea de rom in cea de tigan incalca drepturile omului. Protestatarii au avut ca punct de plecare Guvernul Romaniei si oprire la Muzeul Holocaustului. Traseul marsului a inclus si Academia Romana intrucat institutia a avizat favorabil initiativa legislativa a lui Prigoana.

Incalcarea dreptului la libera circulatie

Romani CRISS a documentat si intervenit in cazurile de expulzari fortate printr-o serie de actiuni care, pe de o parte, au dorit sa denunte incalcare drepturilor omului de catre autoritatile franceze, sa evalueze modul in care autoritatile romane si-au indeplinit obligatiile legale care le revin si sa mobilizeze cu privire la respectarea drepturilor oamenilor expluzati.

Actiunile intreprinse au inclus:

Informari privind cazuri specifice http://www.romanicriss.org/raport%20Franta%20repartrieri%20voluntare%2019%20august.pdf	Petitii http://www.romanicriss.org/Petition%20France%20Oexpulsion%20Roma%20July%2029%2010.pdf
Scrisoare deschisa catre institutii internationale si nationale	Scrisoare de protest http://www.romanicriss.org/Protest%20public%20r

http://www.romanicriss.org/Open%20Letter%20for%20action%20Romani%20CRISS-sept10.pdf	aspuns%20Cdep%20Comisia%20si%20subcomisia%20FINAL.pdf
<p>Scrisori de solicitare informatii publice http://www.romanicriss.org/9%20Scrisoare%20544%20la%20cdep%20comisie%20informatii%20Franta.pdf</p> <p>Informari prin participare la intalniri internationale http://www.romanicriss.org/info%20public%20nov2010.pdf</p>	<p>Protest</p> <p>In septembrie, Romani CRISS a participat la un protest in fata Ambasadei Frantei fata de "repatrierile voluntare" efectuate de statul francez si fata de lipsa de reactie a Guvernului roman in legatura cu acest subiect. S-au scandat lozinci precum: "Libertate. Egalitate!", "Stop expulzarilor!" si s-au afisat pancarte cu mesajul "Stop Sarkozy", "Summit of shame", "Stop amprentarilor".</p> <p>Foto Agerpress</p>

Familia M. (sot, sotie si 2 copii minori (9 ani, 12 ani), a emigrat in Franta in mai 2007 pentru a le oferi copiilor o viata mai buna. In Romania, in Barbulesti, locuiau alaturi de rude: 16 persoane in 3 camere. S-au stabilit in localitatea Boulogne Sur Mer, locuind in caravane, cu ajutorul unei asociatii. Ambii copii au fost inscrisi la scoala incepand cu anul 2008. Au stat un an acasa, timp in care s-au acomodat cu limba franceza. Baiatul mai mare mergea la scoala alaturi de francezi, nu de imigranti. Copiii de acolo vorbesc mai mult limba romani sau franceza. Cand se intorc in Romania, nu se pot acomoda usor la scoala/gradinita de aici, mai ales copiii nascuti in Franta. Sotia mergea la Crucea Rosie, invata sa scrie si sa vorbeasca in limba franceza. Crucea Rosie o sustinea sa obtina carte de sejour si sa obtina un loc de munca, dupa ce termina cursurile de limba franceza. Din perspectiva accesului la sanatate, ei beneficiau de tratament si spitalizare gratuita. Politia si Primaria au dat asociatiei documente pe teren, pentru a asigura ca cele 30 de familii de romi pot locui acolo. Au fost expulzati in data de 3 mai 2010, cand s-au intors in Romania.

In noiembrie, Romani CRISS a participat la intalnirea "Mind the gap – Towards better enforcement of European citizens' movement rights" organizata de European Citizen Action Service (ECAS), la Bruxelles. Reuniunea s-a bucurat de participarea unor inalti oficiali europeni, precum Viviane Reding, Vice-presedinte al Comisiei Europene, Comisar european pentru justitie, drepturi fundamentale si cetatenie sau Nikiforos Diamandouros Ombudsman-ul European. Cu aceasta ocazie, Romani CRISS si ECAS au facut public documentul de pozitie inaintat Comisiei Europene. Astfel, cele doua organizatii si-au exprimat ingrijorarea fata de lipsa investigatiilor individualizate a situatiilor fiecarei persoane returnate si au aratat ca, raportat la angajamentele asumate prin tratatul de la Lisabona, investigatiile derulate de Comisia Europeana, in special atunci cand este vorba despre incalcarea unor drepturi fundamentale, trebuie sa fie impartiale si efective. Organizatiile semnatare au atras atentia asupra faptului ca, in cursul discutiilor dintre Comisia Europeana si Guvernul francez, diferiti reprezentanti se concentreaza mai mult asupra modului in care exceptiile de la exercitarea drepturilor europene se aplica decat asupra scopului si continutului acestor drepturi.

Formare si imputernicire a tinerilor romi

Monitori locali de drepturile omului

Douazeci si unu (21) de tineri romi au beneficiat de un curs de formare initiala pentru monitori locali de drepturile omului cu privire la urmatoarele teme : legislatie nationala si internationala in domeniul drepturilor omului, rolul campaniilor de lobby si advocacy in documentarea cazurilor de incalcare a drepturilor omului, metode de documentare, testare si probare a cazurilor de abuz, discriminare sau violenta impotriva romilor. Cursul a fost organizat in parteneriat cu Amnesty International.

Echipa Romani CRISS

Tineri angajati ai organizatiei au beneficiat de un curs de formare in domeniul drepturile omului, sustinut de reprezentanti ai organizatiei Amnesty International. Cursul a avut loc in cadrul parteneriatului strategic dintre Romani CRISS si Amnesty International

Promovarea istoriei si culturii rome

Romii isi rememoreaza istoria

Una dintre activitatile anului 2010 a fost vizita la lagarele de concentrare din Polonia, la Auschwitz - Birkenau, sustinuta de Romani CRISS cu sprijinul CCFD Franta (Comitetul Catolic pentru Combaterea Foamei si pentru Dezvoltare), pentru 24 de participanti, din echipa Romani CRISS si parteneri locali (Asociatiile Sanse Egale, Roma Access Constanta, Ruhama), cu ocazia comemorarii Holocaustului. Oficialitatile polone au organizat o serie de actiuni pentru asociatiile de romi participante, incluzand o intalnire de integrare si schimb de experienta intre participantii apartinand culturilor diverse si discutii asupra istoriei si asupra situatiei actuale a romilor in Europa. De asemenea, au fost vizitate si muzeele Tarnow si Auschwitz. Romii din Romania prezenti au participat la comemorarea Holocaustului si dezbateri privind xenofobia si rasismul in Europa de astazi.

Reuniunea de la Auschwitz - Birkenau a oferit ocazia activistilor romi sa intre in legatura directa cu istoria romilor in Europa. Prezenta si marturia supravietuitorilor au fost elementele cheie in evidentierea realitatii istoriei romilor.

Dupa ce am vazut lagarele, am plecat muti, cu totii, aproximativ 30 de oameni. Nu am mai auzit pe nimeni vorbind despre experienta. Cu totii stiam ca am fost acolo si fiecare pastra pentru sine atmosfera incarcata de negru si de cea mai trista tacere.

Tatal meu imi vanduse un pont candva, imi spusese ca cine nu planteaza un pom, nu construieste o casa si nu are un copil nu este om...la 21 de ani simt nevoia sa lungesc enumeratia. Trebuie sa vezi si Auschwitz si apoi sa te intrebi cat din noi mai este sacru? Cel de-al II-lea Razboi Mondial reprezinta una din cumpenele istoriei, iar vizita lagarelor de concentrare se transforma fara sa-ti dai seama, intr-o cumpana a simtirii.

O «innalbire » a istoriei este imposibila, despre trecut poti spune ca a fost; in schimb prezentul poate fi privit ca o bucata generoasa de lut care accepta puterea mainilor noastre, prezentul accepta schimbarea. Concluzie: Resemnarea nu este o optiune in cazul tuturor etnicilor romi, acceptarea zestrei etnice, a sinelui si respectarea lui vor duce, cred eu, la desavarsirea fiintei umane, indiferent de fundalul istoric caruia ii apartine.

Ziua internationala a romilor.... la Bucuresti

Romani CRISS a serbat anul acesta Ziua Internationala a Romilor alaturi de copiii de la Scoala Generala nr. 26 din capitala (o scoala in care mai mult de 90% dintre elevi sunt de etnie roma) si ambasadorul Statelor Unite ale Americii la Bucuresti, Excelenta Sa d-l Mark Gitenstein. Cu acest prilej, Excelenta Sa s-a adresat elevilor si invitatilor prezenti: *"Acesta este al cincilea an in care gazduim impreuna acest eveniment minunat si sunt bucurosi sa va urez bun venit tuturor. Nu cred ca exista un alt loc mai bun pentru a celebra Ziua Internationala a Romilor decat cel in care ne aflam, o scoala. Toti copiii romi ar trebui sa mearga la scoli desegregate si sa studieze in clase desegregate, pentru a beneficia de aceleasi oportunitati precum ceilalti elevi si de un mediu educational comun cu elevii proveniti din populatia majoritara si din alte grupuri ale minoritatilor etnice; invatand si jucandu-se impreuna, elevii isi cunosc reciproc culturile si traditiile."*

Angelo Madalin Nastase, elev in clasa a- II-a B la Colegiul National de Arte Regina Maria din Constanta a sustinut un recital la vioara. El studiaza acest instrument de la 5 ani si este pasionat de tot ce inseamna muzica. Un tanar elev rom, foarte talentat, care are nevoie insa de sprijin financiar pentru a-si putea continua studiile.

Secretarul de Stat Hillary Clinton a transmis un mesaj participantilor: *"Protejarea si promovarea drepturilor romilor de pretutindeni este de mult una dintre prioritatile mele si o prioritate a administratiei Obama. Asemenea tuturor celorlalti cetateni, romii ar trebui sa poata trai fara sa fie discriminati, sa se bucure de acces egal la educatie, servicii de sanatate si locuri de munca si sa-si valorifice potentialul cu care au fost inzestrati de Dumnezeu."*

Ziua internationala a romilor.... la New York

Ziua Internationala a romilor a fost sarbatorita cu fast in S.U.A, avand loc proiectii de filme, piese de teatru, discutii libere, arta, muzica, dans si povesti. In cadrul Universitatii Columbia, Jack Greenberg si Alphonse Fletcher, profesori de drept, au sustinut o dezbatere in care s-a discutat de istoria romilor, discriminarea si drepturile omului, conflicte interetnice in Romania, abuzul politiei, tratamentul inuman si tortura in Romania, Italia, Franta, Slovacia, Bulgaria, violarea dreptului la proprietate (confiscarea abuziva a aurului romilor in timpul regimului comunist), segregarea scolara in Romania, Bulgaria, Slovacia, evacuari fortate si rasismul de mediu, discriminarea in domeniul sanatatii-sterilizarea fortata a femeilor romi in Cehia si Slovacia.

Ziua s-a incheiat cu filmul *'Caravana romilor'* de Jasmine Dellal si un concert live romani Bato the Yugo & Gypsy Boogie de exceptie.

Din partea Romani CRISS a participat dl Marian Mandache, masterand in cadrul Universitatii Columbia.

Ziua Dezrobirii romilor

Dezrobirea romilor a fost marcata prin *Dezrobirea sufletului*, un moment ecumenic inter-confesional in memoria robilor romi si *Te Deum* pentru celebrarea Dezrobirii. O sesiune de comunicari pe tema istoriei robilor romi si a dezrobirii lor, dar si prezentarile pe aceeasi tema realizate de 3 grupe de elevi ai Scolii nr.1 din Bucuresti au celebrat *dezrobirea mintii*. Elevii romi de la Scoala nr. 136 din Bucuresti au realizat, cu sprijinul profesorilor o sceneta ilustrand dezrobirea romilor. Manifestarea s-a incheiat cu un spectacol al Tarafului Centrului National de Cultura a Romilor.

Seria de evenimente a fost sustinuta de Romani CRISS, alaturi de Centrul Romilor "Amare Rromentza", Alianta Civica a Romilor din Romania, *"Divano Rromano"* si Centrul National de Cultura a Romilor.

Ziua internationala a drepturilor omului... alaturi de elevi

Scoala generala numarul 13 din capitala are o majoritate covarsitoare de elevi de etnie roma. Ei au fost cei care au dezbatut, cu Romani CRISS si reprezentante ale biroului ONU din Romania despre ce este un drept – pornind de la dreptul unui copil de a avea un nume -, ce este o obligatie, de ce este importanta ziua de 10 decembrie si, mai ales, de ce sa se bucure de dreptul la educatie pe care il au.

Ziua internationala a drepturilor omului... alaturi de activisti

Continuand initiativele din anii precedenti, Romani CRISS a sustinut, alaturi de Asociatia ACCEPT, Amnesty International, Asociatia Sanse Egale pentru Femei si Copii, Asociatia Thumende, Asociatia Sanse Egale, Centrul pentru Dezvoltare Democratica, Centrul Euroregional pentru Initiative Publice, Centrul de Informare ONU pentru Romania, Centrul de Resurse Juridice, Centrul Romilor Amare Rromentza, Consiliul National Roman pentru Refugiati, MCA Romania - Centrul pentru Monitorizarea si Combaterea Antisemitismului, Reteaua ENAR Romania, Roma ACCESS si TRUST – Tineri Romi pentru Unitate Solidaritate si Transparenta, dezbaterea “Situatia drepturilor omului in anul 2010 in Romania”. Masa rotunda a reunit participanti activi in domeniul drepturilor omului in Romania, alaturi de reprezentanti ai institutiilor, studenti si jurnalisti, cu scopul de a analiza situatia drepturilor omului in 2010 din perspectiva respectarii libertatii umane, a demnitatii si a egalitatii in drepturi; respectarea dreptului la libera circulatie. (Art. 1, 7 si 13 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului).

Portrete ale romilor

In mai, Romani CRISS a prezentat expozitia de fotografie Der verdeckte Weg/ Drumul ascuns, a artistului Alain Rivière. **Drumul ascuns** surprinde romi din diferite colturi ale lumii si atrage atentia asupra originalitatii si a identitatii comune a acestora. Fotografiiile au fost insotite de poezii din creatia timpurie a lui Paul Celan si, dupa cum sustine autorul, acestea pun in evidenta „lumea interioara a personajelor sale, aflata in concordanta cu natura.”

Ideea acestei serii fotografice s-a concretizat in urma a numeroase calatorii in lume (India, Romania, Macedonia, Bosnia, Spania, Germania), unde Rivière a surprins coloritul local prin intermediul romilor. Scopul a fost reliefarea specificului acestei etnii, identitatea reflectata in comportamente, imbracaminte si obiceiuri.

Evenimentul a fost sustinut de Goethe- Institut Bucuresti si Libraria Carturesti

Evaluarea externa a activitatilor Romani CRISS

Evaluarea programului de mediere sanitara

In iulie a avut loc evaluarea programului “Imbunatatirea programului de mediere sanitara din Romania”, implementat de Romani CRISS impreuna cu centrele regionale de sustinere si monitorizare a activitatii mediatoarelor sanitare. In acest sens o echipa de evaluatori (formata din Stanislas Hubert din Franta si Marcel Dediu din Romania) au organizat intalniri cu actori importanti din domeniul medierii sanitare si s-au deplasat in mai multe judete ale tarii pentru a participa la intalniri cu mediatoarele sanitare si cu coordonatorii acestora din cadrul Directiilor de Sanatate Publica Judetene. Metodologia de evaluare a inclus deplasarea in 3 judete, discutii cu coordonatorii centrelor regionale de monitorizare si sustinere a mediatorilor sanitari, aplicarea unui chestionar coordonatorilor centrelor si mediatoarelor sanitare, discutii (in grup si individual) cu un numar reprezentativ de mediatoare sanitare (20 de mediatoare)/ judet, discutii individuale cu reprezentantii

Directiilor de Sanatate Publica, cu un medic de familie si cu reprezentantii administratiilor publice locale.

Evaluarea a plecat de la principiul ca „*Proiectul a fost conceput in jurul vointei de a crea un liant intre structurile medico-sanitare si comunitatile de romi din Romania, prin formarea unor femei rome, provenite din comunitati, pentru functia de mediator sanitar. Proiectul a cunoscut o evolutie caracteristica oricarei inovatii sociale, adica s-a transformat dintr-o initiativa punctuala ca raspuns la un anumit context social (conflictele etnice din unele localitati din Romania, la inceputul anilor '90) intr-un adevarat 'sistem' recuperat de structurile sistemului de sanatate, totul petrecandu-se intr-un mod progresiv datorita produsului interactiunii dintre actorii asociativi, donorii internationali si partenerii institutionali. Mediatoarele, deci, in mod progresiv, au devenit 'agenti' ai statului.*”

Urmarind acest principiu si fiind constienti de multitudinea actorilor implicati in program, evaluatorii au abordat mai multe aspecte, dintre care mentionam contextul politic si institutional care a contribuit la “slabirea” programului, evolutia locului si rolului Romani CRISS in cadrul programului de mediere sanitara sau activitatea centrelor regionale in sprijinul lor pentru mediatoarele sanitare.

In urma vizitelor in teren si a intalnirilor organizate, au fost formulate recomandari pentru Romani CRISS in vederea imputernicirii si continuarii programului de mediere sanitara, tinand cont de contextul actual.

Recomandarile urmeaza postulatul ca *Romani CRISS trebuie sa duca pana la capat procesul de incluziune a mediatoarelor in administratia publica locala.*

Dintre recomandarile evaluarii mentionam sublinierea nevoii de *clarificare ideologica a conceptului de mediere sanitara, de a contribui la structurarea meseriei de mediator, prin intermediul unei noi forme de actiune colectiva propusa mediatoarelor, de a se concentra doar pe aspectele strategice ale programului ; in acelasi timp este recomandata initierea unui program complex de recalificare profesionala si externalizarea serviciilor de mediere sanitara in localitati-pilot, urmand modelul medierii sociale din Franta.*

Impactul proiectului „Tinerii impotriva discriminarii”

Proiectul implementat de Romani CRISS in parteneriat cu Asociatia Ardor in 2008-2009 a fost evaluat extern in acest an. Potrivit raportului final, toate activitatile realizate in proiect si-au indeplinit obiectivul propus cu 100% sau peste 100%. Peste 1500 de liceeni au fost implicati in dezbateri privind drepturile omului si au obtinut si folosit informatii pertinente despre minoritatea roma, LGBT, persoane de alta religie decat ortodoxa, persoane cu disabilitati sau in varsta. Raportul poate fi citit la <http://www.romanicriss.org/evaluation%20report%20ROMANI%20CRISS%20-%20evaluare%20externa%202010.pdf>

